

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci **žalobcu: L. G., a.s., T., IČO: X.**, zastúpený **K.K., advokátska kancelária, s.r.o., N.**, v mene ktorého koná JUDr. M. K., PhD., advokát a konateľ, proti **žalovanému: Správa katastra Banská Bystrica, ČSA 7, 974 01 Banská Bystrica**, o preskúmanie zákonnosti postupu žalovaného, o odvolaní žalobcu proti **rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/63/2010 - 26 zo dňa 28. júla 2010**, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/63/2010 - 26 zo dňa 28. júla 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd rozhodol tak, že záznam vykonaný Správou katastra Banská Bystrica pod č. Z 1154/2010, ktorým boli na LV č. X., vedenom Správou katastra v Banskej Bystrici, obec Banská Bystrica, kat.úz. Banská Bystrica, zapísané vecné bremená podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. v prospech Mesta Banská Bystrica, Československej armády 26, Banská Bystrica, IČO: 00 313 271, a to na parcelu registra C č. KN: X s výmerou 6 503 m², zastavané plochy a nádvoria, parcelu registra C č. KN: X s výmerou 13 726 m², zastavané plochy a nádvoria a parcelu registra C č. KN: X s výmerou 3 455 m², zastavané plochy a nádvoria, je nezákonný. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní veci, mal preukázané, že žalobca sa žalobou podanou na krajský súd domáhal, aby súd rozhodol tak, že záznam vykonaný Správou katastra Banská Bystrica pod č. Z 1154/2010, ktorým boli na LV č. X., vedenom Správou katastra v Banskej Bystrici, obec Banská Bystrica, kat.úz. Banská Bystrica, zapísané vecné bremená podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. v prospech Mesta Banská Bystrica, Československej armády 26, Banská Bystrica, IČO: 00 313 271, a to na parcelu registra C č. KN: X s výmerou 6 503 m², zastavané plochy a nádvoria, parcelu registra C č. KN: X s výmerou 13 726 m², zastavané plochy a nádvoria a parcelu registra C č. KN: X s výmerou 3 455 m², zastavané plochy a nádvoria, je nezákonný.

Krajský súd posudzoval dôvodnosť žaloby v danej veci v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 250v ods. 1, 3, 4 O.s.p., ktorú právnu normu citoval.

Konštatoval, že z ustanovenia § 250v ods. 3, veta prvá O.s.p. vyplýva, že ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný, takýto návrh nie je

prípustný, a súčasne, že z ustanovenia § 250v ods. 4 posledná veta O.s.p. vyplýva, že súd návrh zamietne, ak nie je prípustný. Z uvedených dôvodov návrh žalobcu zamietol.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250v ods. 5 O.s.p.. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože jeho návrhu nevyhovelo.

Proti rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca a to z dôvodov podľa § 205 ods. 2, písm. a/ a f/ O.s.p..

Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Namietal, že krajský súd jeho návrh nesprávne kvalifikoval ako žalobu vo veci ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O.s.p., ktoré nesprávne právne posúdenie veci malo za následok zamietnutie návrhu. Uviedol, že svojim návrhom sa domáhal súdnej ochrany pred nezákonným, úradným postupom žalovaného, pričom z návrhu bolo nepochybné, že sa domáhal súdnej ochrany podľa §§ 247 až 250k O.s.p., teda podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravuje rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov.

Dôvodil, že posúdenie návrhu podľa odlišných ustanovení ako to predpokladal žalobca malo v danom prípade povahu prekvapujúceho rozhodnutia, ktorým boli porušené jeho procesné práva účastníka právne argumentovať v konaní pred súdom, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 32/2010-17 zo dňa 26.1.2010.

Poukázal na to, že v prípade záznamu do katastra nehnuteľností ide o činnosť orgánu verejnej správy, ktorej výsledkom nie je rozhodnutie, má však pravidelný charakter a v právnej teórii a praxi je označovaná ako postup. Posudzovanie tejto činnosti súdom sa potom riadi ust. §§ 247 až 250k O.s.p.. Nesúhlasil s názorom krajského súdu, keď vykonanie záznamu do katastra posúdil ako nezákonný zásah orgánu verejnej správy. Tvrdil, že konanie podľa piatej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku by malo nastupovať všade tam, kde nie je možné napadnúť činnosť orgánu verejnej správy vyhodnotiť ako rozhodnutie alebo postup. Upriamil pozornosť aj na skutočnosť, že platí záver vyslovený Ústavným súdom Slovenskej republiky, podľa ktorého má súd pri aplikácii práva použiť ten výklad textu právneho predpisu, ktorý umožňuje širšie uplatnenie práv účastníkov súdneho konania. Vyslovil názor, že v danej veci krajský súd rozhodol nežiaducim arbitrárnym spôsobom, ktorý nezabezpečil ochranu práv účastníkov konania, nezabránil vzniku sporov v budúcnosti, neposkytol žiadnej zo strán sporu spravodlivé zadosťučinenie a nemal ani výchovný charakter. Poukázal na to, že vydaním napadnutého rozhodnutia prvostupňový súd rezignoval na všetky funkcie súdneho konania vymedzené v § 1 O.s.p., čo je neprípustné a v rozpore s princípmi právneho štátu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ust. § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní v zmysle ust. § 246c ods. 1 v spojení s §§ 211 a nasl., bez pojednávania podľa § 214 ods. 2, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd vyslovil, že postup žalovaného správneho orgánu, ktorým vykonal záznam do katastra nehnuteľností, je nezákonný, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, najmä z toho pohľadu, ako sa súd prvého stupňa vysporiadal

s námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil nedôvodnosť žaloby.

Predmetom preskúvacieho konania v danej veci je posúdenie zákonnosti vykonania záznamu do katastra nehnuteľností žalovaným správnym orgánom, ktorým správny orgán zapísal do listu vlastníctva vecné bremená podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. v prospech Mesta Banská Bystrica.

Podľa § 247 ods. 1, 2, 3 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Podľa § 249 ods. 1, 2 O.s.p. konanie sa začína na návrh, ktorý sa nazýva žalobou.

Žaloba musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napáda, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napáda, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, a aký konečný návrh robí.

Podľa § 250j ods. 1, 2 O.s.p. ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len "v medziach žaloby") dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamietá.

Súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie, ak po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov, zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov, v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie, ak bolo rozhodnutie vydané na základe neúčinného právneho predpisu, ak rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli predložené. Súd zruší rozhodnutie správneho orgánu a konanie zastaví, ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený. Rozsahom a dôvodmi žaloby v týchto prípadoch nie je súd viazaný.

Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či žalovaný

správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.). Súdny prieskum zákonosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Pri preskúvaní zákonosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1, veta prvá O.s.p.).

Pred začatím preskúvacieho konania vo veci samej súd skúma, či žaloba spĺňa zákonom predpísané formálne náležitosti v intenciách ustanovenia § 249 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 s § 42 ods. 1 a s § 79 ods. 1, súčasne či žaloba bola podaná v zákonnej lehote v zmysle § 250b ods. 1 a či žalobca bol zastúpený advokátom v zmysle § 250a. Pokiaľ žaloba nespĺňa všetky zákonom predpísané formálne náležitosti, alebo ich spĺňa nesprávne je povinnosťou súdu postupom podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 43 ods. 1 vyzvať žalobcu a v prípade, že je zastúpený advokátom od počiatku, jeho právneho zástupcu na odstránenie väd žaloby alebo jej doplnenie. Z uvedeného postupu nevyklučuje ani skutočnosť, že žalobca je zastúpený advokátom od počiatku alebo žalobu v jeho mene podal jeho právny zástupca. Preskúvacie konanie súdu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začína podaním žaloby, ktorou je súd viazaný a je oprávnený vykonať súdny prieskum zákonosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu len v rozsahu a dôvodoch uvedených v žalobe (§ 250j O.s.p.). Povinnosťou súdu je prihliadať z úradnej povinnosti len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu v danej veci zistil, že žalobca žalobou podanou na Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 8.7.2010 sa domáhal preskúmania zákonosti postupu žalovaného správneho orgánu. Žiadal, aby súd rozhodol tak, že záznam vykonaný Správou katastra Banská Bystrica pod č. Z 1154/2010, ktorým boli na LV č. X., vedenom Správou katastra v Banskej Bystrici, obec Banská Bystrica, kat.úz. Banská Bystrica, zapísané vecné bremená podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. v prospech Mesta Banská Bystrica, Československej armády 26, Banská Bystrica, IČO: 00 313 271, a to na parcelu registra C č. KN: X s výmerou 6 503 m², zastavané plochy a nádvoría, parcelu registra C č. KN: X s výmerou 13 726 m², zastavané plochy a nádvoría a parcelu registra C č. KN: X s výmerou 3 455 m², zastavané plochy a nádvoría, je nezákonný. V dôvodoch žaloby uviedol, že správa katastra v konaní sp. zn. Z 1154/2010 vykonala uvedený záznam do katastra nehnuteľností v zmysle ust. § 34 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností v znení neskorších predpisov a ním zapísala vecné bremená podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. v prospech Mesta Banská Bystrica, pričom žalobcovi do dňa podania žaloby nebolo doručené žiadne oznámenie o vykonaní zápisu záznamom ako osobe dotknutej uvedeným záznamom a o tejto skutočnosti sa dozvedel len z bežnej činnosti pri správe svojho majetku. Žalobou sa domáhal preskúmania zákonosti postupu žalovaného,

ktorým vykonal uvedený zápis do katastra záznamom podľa § 247 O.s.p.. Namietal, že žalovaný pri svojom postupe opomenul dôsledné posúdenie rozhodujúcich skutočností a predpokladov, na základe ktorých mohlo byť zapísané vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. v prospech Mesta Banská Bystrica, s poukazom na skutkový a právny stav, ktorý podrobne v žalobe rozpísal. Tvrdil, že zápis vecného bremena má za následok jeho obmedzenie vo vzťahu k nakladaniu majetku a spôsobuje mu priamu majetkovú ujmu v podobe zníženia všeobecnej hodnoty dotknutých pozemkov patriacich do jeho vlastníctva.

Podľa § 4 ods. 1, 2, 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (katastrálny zákon) práva k nehnuteľnostiam sa do katastra zapisujú vkladom práv k nehnuteľnostiam do katastra (ďalej len "vklad"), záznamom práv k nehnuteľnostiam do katastra (ďalej len "záznam") a poznámkou o právach k nehnuteľnostiam v katastri (ďalej len "poznámka").

Zápisom práv k nehnuteľnostiam sa rozumie vklad, záznam a poznámka.

Zápisy práv k nehnuteľnostiam majú právotvorné, evidenčné alebo predbežné účinky podľa tohto zákona. § 34

Podľa § 34 ods. 1, 2, 3 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklepom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. Záznamom sa zapisuje i zmena poradia záložných práv z dohody záložných veriteľov o poradí ich záložných práv rozhodujúcim na ich uspokojenie.

Ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, správa katastra vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka.

Na vykonanie záznamu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)).

Podľa § 37 katastrálneho zákona správa katastra oznámi tým osobám, ktorých právo k nehnuteľnosti bolo zápisom dotknuté, že vykonal zápis do katastra záznamom, a to do 15 dní odo dňa zápisu práva do katastra.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že žalobca sa v danej veci žalobou domáhal ochrany svojich práv, ktoré boli porušené žalovaným správnym orgánom vykonaním záznamu do katastra nehnuteľností a postupom, ktorý predchádzal jeho zápisu do katastra v zmysle §§ 247 a nasl. O.s.p.. Súd prvého stupňa bol viazaný rozsahom žaloby a nebol oprávnený ani posudzujúc ju podľa jej obsahu postupom podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 41 ods. 2 meniť jej rozsah, teda nebol oprávnený k jej posúdeniu podľa piatej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v zmysle § 250v. Pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca v žalobe uviedol nesprávny petit, resp. že žaloba trpela vadami, bolo jeho povinnosťou postupom podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 43 vyzvať právneho zástupcu žalobcu na odstránenie väd žaloby resp. jej doplnenie, k tomu mu určiť lehotu a pokračovať v konaní po jej doplnení alebo po márnom uplynutí určenej lehoty v intenciách ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

V dôsledku toho, že súd prvého stupňa vykonal súdny prieskum bez toho, aby sa pokúsil o odstránenie väd žaloby a aby si vyžiadal spisový materiál žalovaného správneho orgánu, pričom sám posúdil žalobu v zmysle ustanovenia § 250v O.s.p., napriek tomu, že žalobca priamo v žalobe uviedol, že sa domáha súdneho prieskumu zákonnosti záznamu a postupu mu predchádzajúceho, ktorým žalovaný správny orgán zapísal vecné bremená do katastra nehnuteľností, podľa § 247 O.s.p., vykonal súdny prieskum nad rámec žaloby, čím postupoval v rozpore s ustanoveniami druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorým postupom odňal žalobcovi právo uplatňovať a hájiť svoje práva pred súdom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, h/, ods. 2 O.s.p..

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude postupovať v intenciách názoru odvolacieho súdu vysloveného vyššie a vo veci opäť rozhodnúť, pričom súčasne opäť rozhodne o náhrade trov konania vrátane o náhrade trov odvolacieho konania v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 3.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 25. mája 2011

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth